

Sektör İncelemeleri: Savunma Sanayi

ODTÜLÜ Malatyalılar Derneği olarak 21 Aralık 2011 akşamı ODTÜ Mezunları Derneği, Vişnelik Tesislerinde Sektör İncelemeleri: Savunma Sanayi başlıklı bir panel düzenledik.

Panel öncesinde Yönetim Kurulu Üyesi Didem Kandil tarafından dernek hakkında bilgiler verildi ve panel ile ilgili kısa tanıtım filminin gösterimi gerçekleştirildi. Ardından Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çelik: derneğin "Sektör İncelemeleri" başlıklı çalışmalarından bahsederek amaç ve beklentileri belirtti. Ali Çelik konuşmasında: "Derneğimiz yapmış olduğu ve yapacağı proje ve organizasyonlarda üyelerinin mesleki ve kişisel gelişimini artırmayı amaç edinmiştir. Zamanla üyemiz olan mezun-akademisyen ve öğrenciler arasında güçlü bir birliktelik oluşturduk. Önümüzdeki dönem boyunca iki ayda bir gerçekleştireceğimiz «sektör İncelemeleri» başlıklı çalışmalarımızla üyelerimizin mesleki yönelimlerine katkı sağlayacağımızı düşünüyorum. Sektör seçimleri üyelerimizin çoğunlukla görev aldığı 4 ana başlıkta toplandı. Bunlardan ilkini bugün "Savunma Sanayi" üzerine gerçekleştiriyoruz. Savunma Sanayi sektöründe gerçekleşecek gelişmeler, savunma sanayi ürünlerinin ithalatının azaltılmasına, yerli üretimin artırılmasına ve milli gelirin yurt içinde kalmasına olanak sağlayacaktır. Bu sebeple sektörde yaşanacak gelişimin ülke gelişimi açısından son derece önemli olduğuna inanıyorum. Bugün «Savunma Sanayi» sektörünü ele alarak bu sektörde çalışan ve ya sektöre ilgi duyan mezun ve akademisyen üyelerimizin ve sektörde çalışmayı planlayan öğrenci üyelerimizin siz değerli katılımcılarla bir araya gelmesini sağladık. Bu birlikteliğin ne getireceğini ilerleyen zamanda hep birlikte daha net göreceğiz" ifadelerini kullandı.

Panel 'in oturum başkanlığını ODTÜ Makine Müh. Mezunu ve FNNS Geliştirme Direktörü olan Semiha Yaşar üstlendi. Panel'in açılış konuşması Savunma Sanayi Müsteşarlığı Platform Projeleri Müsteşar Yrd. Serdar Demirel tarafından gerçekleştirildi. Ardından Makina Kimya Endüstrisi Kurumu, Uluslararası Pazarlama ve İhracat Daire Başkanı Akif Akgül, Ortadoğu Teknopark AŞ Genel Müdürü Mustafa İhsan Kızıldaş, Teknopark İstanbul AŞ Genel Müdürü Turgut Şenol ve son olarak FNSS Geliştirme

Direktörü Semiha Yaşar daha önceden belirlenmiş konu başlıkları üzerine konuşmalarını gerçekleştirdiler.

Sayın Demirel konuşmasında Savunma Sanayi Müsteşarlığının sektör üzerindeki etkisini belirterek sektöre genel bir bakış açısıyla yaklaştı. Ankara'nın bir mühendislik ve aynı zamanda savunma sanayi şehri olduğunu belirtti. Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın rahmetli Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın öngörüsüyle kurulduğunu ve şu an sektörün "Abi'si" konumunda olduğunu belirtti. Savunma Sanayi Müsteşarlığı ülkemizde tek alıcı birimdir, yani yapılan tüm üretimin tek müşterisinin ülkemizde sadece Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nın olduğunu belirtti. Bu nedenle alım yapılırken çok hassas hareket edildiğinden bahsetti. Hatta yurtdışından alınan ürünlerin Türkiye'ye getirildikten sonra bazı işlemlerden geçirildiğini, hatalarının telafi edildiğini ve daha iyi bir şekilde kullanıma hazır hale getirildiğini belirtti. Bunun sonucunda Türkiye'de savunma sanayi sektöründe tasarımın (design) ön plana çıktığını vurguladı. Bu yüzden son dönemlerde özellikle "Made in Turkey" kavramından çok "Design in Turkey" kavramının kullanıldığını altını çizdi. Savunma sanayi sektöründe üretim yapmanın diğer sektörlerle olan farklılıklarından bahsetti. Sektörde üretim standartlarının çok üst seviyede olduğunu vurguladı.

Sayın Akgül ise Makine Kimya Kurumunun savunma sanayi sektöründe ilk kuruluşlardan biri olduğunu ve diğer kuruluşlara oranla daha çok devletle iç içe olduğunu vurguladı. Savunma Sanayi sektöründe iş yapmanın çok hassas olduğunu ve MKE'nin de bu hassasiyetlere sonuna kadar uyduğunu belirtti. Bu hassasiyetlerin uygulama aşamasında MKE ve diğer kuruluşlar arasında bir fark gözetilmediğini vurguladı. Sayın Akgül, aynı zamanda Savunma Sanayi sektöründe Dünya'da bu sektörde gelişmiş 7-8 ülkeden biri olduğumuzu belirtti. Hatta yazılım konusunda en iyilerden biri olduğumuzu vurguladı. Son 5-6 senedir Savunma Sanayi fuarlarına ciddi katılım gösterdiklerini sözlerine ekledi. MKE ihracatlarında ağırlıklı olarak müşteri konumunda körfez ülkeleri ve güney Afrika ülkelerinin bulunduğu söyledi.

Türkiye’de teknopark denilince akla ilk gelen isimlerden biri olan ve aynı zamanda Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini de üstlenen Sayın Mustafa İhsan Kızıltaş ise yapmış olduğu konuşmasında Teknoparkların işleyiş şekillerinden bahsetti. Ortadoğu Teknopark AŞ bünyesinde yer alan Savunma Sanayi Platformu’nun hedeflerinden ve projelerinden bahsetti. Girişimcilerin yararlanabileceği “kuluçka” ve “ön kuluçka “ uygulamalarından bahsederek fikri ve projesi olan ama sermayesi olmayan kişilere sağlanan desteklerden bahsetti. Ayrıca Sayın Kızıltaş bugüne kadar Türkiye’de teknolojiye yapılan yatırımların sağlam bir temel oluşturduğunu önümüzdeki 5 yılda ise Türkiye’nin teknoloji alanında büyük bir zıplama yapacağını öngördüğünü söyledi. Son olarak savunma sanayi sektörü ile ilgili “offset olmazsa savunma sanayi sektörünün ihracat oranları düşük olacaktır” dedi (*“Offset” kelime anlamıyla hafifletmek, yumuşatmak ve yükü azaltmak manasına gelmektedir. “Offset” uygulamaları, büyük ihaleler nedeniyle ülkenin döviz dengesinin bozulmaması, ülke sanayiinin gelişmesi, teknoloji transferinin sağlanması ve dış pazarlara girişi kolaylaştırma amaçlarına hizmet eder*).

Aradan sonra sözü alan ve İstanbul’dan panel’e katılan Teknopark İstanbul AŞ Genel Müdürü Sayın Turgut Şenol yapmış olduğu konuşmasında Teknopark İstanbul’un kuruluş aşamasından ve İstanbul’da Savunma Sanayi’nin gelişimi ile ilgili detaylardan bahsetti. Teknopark İstanbul’un alışılmışın aksine direk bir üniversite ile ilişkili olmadığını esas olarak “Savunma Sanayi Müsteşarlığı” ve “İstanbul Ticaret Odası’nın” girişimleri ile kurulduğunu belirtti. Ancak çevresinde bulunan birçok üniversite ve enstitü ile sürekli diyalog halinde olacaklarını vurguladı. Yıllardır Savunma Sanayi sektör fuarlarının Ankara’da yapıldığını ancak son senelerde bu fuarların İstanbul’a taşındığını ve bu taşınmayla birlikte fuarların önce iki kat sonra beş kat büyüklüğe ulaştığına dikkat çekti. Bununla birlikte Savunma Sanayi sektörünün Ankara’dan İstanbul’a taşınması ihtimalini öngörmediğini belirtti.

Son olarak söz alan ve yapılan konuşmaları genel anlamda toparlayan Sayın Semiha Yaşar ise FNSS’in sektörde üretimden çok tasarım (design) üzerine iş

yaptığından bahsetti. FNSS olarak yurtdışına ihracat yaptıklarını, TSK'nın kara araçlarının temini noktasında ihtiyaçlara cevap verdiklerini söyledi. Kara araçlarında özellikle paletli araçların yerini tekerlekli araçların aldığını ve Dünya'da bu yönde bir talep olduğunu vurguladı. Bir tasarım şirketi olduklarından Dünya'nın herhangi bir yerinde işlerini gerçekleştirebileceklerinden bahsetti. FNSS olarak ürettikleri "Yüzer Köprü'nün" Dünya'da benzerlerinin olduğunu ancak tamamlanmış özellikleri ile Dünya'da tek olduğunu ve Türk Savunma Sanayi'nin bir ürünü olduğunu belirtti. FNSS'in istihdam politikalarından bahseden Sayın Yaşar mühendise her daim ihtiyaçlarının olduğunu ancak bu ihtiyacın istekli, kendini geliştirebilen ve analitik düşünce yapısına sahip mühendislerle giderilebileceğinden bahsetti. Bu anlamda yalnızca üniversitelerde alınan eğitimlerin yeterli olmayacağını, bireyin üniversite yaşamı boyunca kendisini yetiştirmesi gerektiğini vurguladı.

Konuşmacıların yanı sıra katılımcı olarak Emekli Amiral Abdullah Akgül, TUSAŞ Strateji ve Yönetimi Başkanı Yılmaz Güldoğan ile birlikte askeri komutanlar, bürokrat, teknokrat, akademisyen ve mühendislerle birlikte ODTÜLÜ Malatyalılar Derneği yöneticileri 'de panelde yer aldılar.

Soru- cevap kısmında ise Dernek Başkanı Ali Çelik konuşmacılara yönelttiği sorusunda: Bugüne kadar Ankara ve Eskişehir ile sınırlı kalan Savunma Sanayi sektörünün son dönemlerde diğer illere yayıldığını gözlemlediklerini söyledi, özellikle Sivas ve Kayseri illerinde alt yüklenici firmalar oluştuğunu vurguladı. Bunun o kentlerin ekonomisine katkı sağlayacağı gibi sanayisinin de gelişmesini sağlayacağını dile getirdi. Savunma sanayi sektörüne alt yüklenici firma olarak bile hizmet vermenin ve gerekli standartların sağlanmasının son derece zor olabileceğinden bahsetti. Bununla birlikte büyük firmaların, alt yüklenici firmalarla birlikte çalışarak bir bilinç oluşturabileceğini düşündüğünü söyledi. Tüm bunlar göz önüne alındığında "Malatya ili için sektörde tedarikçi ve ya alt yüklenici firmalar oluşturabilir mi? " sorusunu yöneltti. Cevap olarak: Bunun mümkün olabileceği ancak bunun için SSM'nin ve ya başka kuruluşların talepkar olamayacağını tam aksine bu alanda kendini geliştirmek

isteyen firmaların bu işin peşinden koşması gerektiği vurgulandı. Örnek olarak Sivas'ta uçak malzemesi üretildiğini, FNSS'in araçlar için plakaları Gaziantep'te ürettirdiğini Konya'da işlettirdiği söylendi.

Soru- cevap kısmında ODTÜ öğrencilerinin sektörle ilgili temel sorularına cevap verildi. Savunma Sanayi sektöründe hizmet veren bazı şirketlerin soruları konuşmacılar tarafından cevaplandı. Yine panel'in bu aşamasında bir ilin Sanayi Ticaret odası üyelerinin ve o ilin yatırımcılarının bugünlerde savunma sanayi şirketlerine gezi düzenlediklerinden bahsedildi. Benzer bir durumun Malatya Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte yapılabileceği, bunun Malatya ilindeki yatırımcıların farklı bir bakış açısı kazanmaları açısından önemli olacağı vurgulandı. Panel oturumlar arasında ve sonrasında konuşmacı ve katılımcıların bire bir diyalog kurmalarını sağlayarak iyi niyet temennileriyle sonlandırıldı.